POHJOIS-POHJANMAAN LINTUTIETEELLISEN YHDISTYKSEN TOIMINTAKERTOMUS VUODELTA 2018

Vuosi 2018 oli PPLY:n 45. toimintavuosi.

JÄSENISTÖ

Vuoden lopussa yhdistykseen kuului 436 jäsentä, joista 30 perhejäsentä (Kuva 1). Jäsenmaksu oli 41/24 € aikuisjäseniltä (painettu/sähköinen Aureola), opiskelijoilta 35/18 € ja perhejäseniltä 5 €. Tukijäsenmaksu oli 50 €.

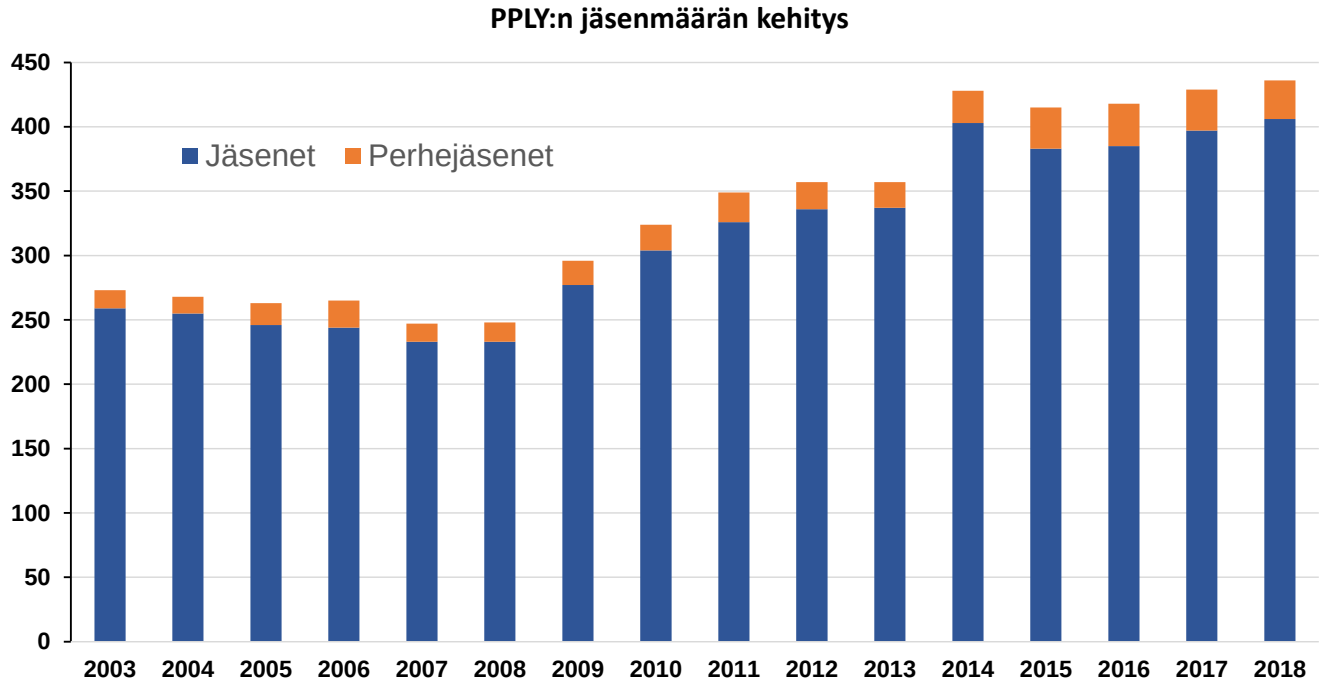

Kuva 1. PPLY:n jäsenmäärän kehitys 2003–2018.

HALLITUS

Vuonna 2018 PPLY:n hallitukseen kuuluivat Esa Hohtola, (puheenjohtaja), Ari-Pekka Auvinen (varapuheenjohtaja), Heli Suurkuukka (sihteeri), Petri Haapala, Arto Niemi, Mikko Ojanen, Antti Pöllänen Juha Repo, Hanna-Riikka Ruhanen, Erik Saarnio, Risto Tornberg ja Sini Tuoriniemi. Hallitus kokoontui päätösvaltaisena seitsemän kertaa, työkokouksia oli yksi.

TOIMIHENKILÖT 2018

Arkistonhoitaja	Matti Tynjälä
Aureolan päätoimittaja	Mikko Ojanen
BirdLife-aluevastaava	Tuomas Väyrynen
BirdLife-edustajat	Esa Aalto, Ari-Pekka Auvinen, Heli Suurkuukka, Antti Pöllänen
Jäsensihteeri	Esa Hohtola

Lintualuevastaava	Heli Suurkuukka
Petoruutuvastaava	Erik Saarnio
Petovastaava	Markku Hukkanen
Retkikummivastaava	Tiina Sihto
Jäsenretkivastaava	Petri Haapala
Ruokintapaikkavastaava	Jukka Piispanen
Taloudenhoitaja	Juha Repo
Tauvon lintuaseman hoitajat	Mikko Ojanen, Matti Tynjälä
Tiedottaja	Antti Pöllänen
Vuoden laji –vastaava (punasotka)	Arto Niemi
WWW-vastaavat	Tapani Tapio, Ville Suorsa, Ari-Pekka Auvinen

Toimikuntien kokoonpanot selviävät liitteestä 1.

YLEISÖKOKOUKSET 2018

Yleisökokoukset pidettiin joka kuun toisena keskiviikkona klo 18 Oulun yliopistolla lukuun ottamatta toukokuuta, jolloin kokous pidettiin Liminganlahden luontokeskuksessa, sekä kesä–elokuuta, jolloin kokouksia ei pidetty. Kokouksissa oli kahvitarjoilu sekä luettavana yhdistyksen saamat lintulehdet. Vuonna 2012 aloitettua kokousten välittämistä internetin kautta jatkettiin, ja monessa kokouksessa oli jälleen enemmän etäkuuntelijoita kuin salissa paikalla olevaa yleisöä. Kokousten kokonaisosallistujamäärä (salissa + etäyhteyden avulla kokousta seuraavat) vaihteli 22:sta 52:een, keskimäärin osallistujia kokousta kohden oli 38.

Kuukausikokoukset, esitelmien aiheet ja osanottajamäärät:

Tammikuu – Erik Saarnio: Kuvakavalkadi lintuvuodesta 2017. /20 henk. + 27 etäosallistujaa.

Helmikuu – Sääntömääräinen kevätkokous. Esitelmöijänä Veli-Matti Pakanen: Talitiaisten liikkeet ja säilyvyys talven aikana Oulun Hietasaaressa. / 20 henk. + 20 etäosallistujaa.

Maaliskuu – Toni Eskelin & Juha Markkola: Aluerariteettikomitean toiminnasta: Miksi ja miten tehdä ARK-ilmoituksia? Juha Markkola: Isohaarahaukan ja haarahaukan esiintyminen ja määrittäminen. Toni Eskelin: Aroharmaalokin ja mustajalkatyllin esiintyminen ja määrittäminen. /21 henk. + 14 etäosallistujaa.

Huhtikuu – Petri Lampila: Kiljuhanhi-inventoinnit talvella 2017/2018: Iran, Turkmenistan ja Uzbekistan. Juha Markkola: Kiljuhanhen määritys ja kiljuhanhiuutisia. /23 henk. + 29 etäosallistujaa.

Toukokuu – Kokous Virkkulassa. Harri Taavetti: Pohjois-Intia – matka täynnä luonnon ja maailman ihmeitä. Kokouksen jälkeen havainnointia tornilla. /23 henk. + 6 etäosallistujaa.

Syyskuu – Olli-Pekka Karlin (Lapin lintutieteellinen yhdistys): Mitä kaikkea satelliittikotkat kertovat? /11 henk. + 24 etäosallistujaa.

Lokakuu – Harry Nyström: Paluu Australiaan, seikkailukertomus työmatkan ympärille laaditusta linturetkuilusta päiväntasaajan tuolla puolen. /22 henk.

Marraskuu – Sääntömääräinen syyskokous. Tuomo Jaakkonen: Lintuasemalla Luoteis-Japanissa. Sami Timonen: Lintuasemarengastusta Itä-Kiinassa. /22 h3enk. + 15 etäosallistujaa.

Joulukuu – Juha Markkola: Pohjois-Suomen määrittäjämestaruus -kuvakisa. Kisan voitti Jouni Pursiainen. /17 henk. + 26 etäosallistujaa.

VUOSIJUHLA

PPLY:n 45-vuotisjuhla järjestettiin 9.11. juhlatila Voimala 1889:ssä. Ohjelma koostui juhlaillallisesta, PPLY:n historiasta kertovasta kuvakavalkadista (koonnut Miko Ojanen), pöytäkuntien välillä käydystä, lintuaiheisesta juhlavisasta (koonneet Tuomo Jaakkonen ja Petri Lampila) ja kahdesta lintukuvaesityksestä (Jari Kostet ja Ville Suorsa).

Juhlaan osallistui 40 lintuharrastajaa.

Juhlassa jaettiin myös ansiomerkkejä. Kultaisen ansiomerkin sai Matti Tynjälä, hopeisen Ari-Pekka Auvinen, Petri Lampila, Ville Suorsa ja Tapani Tapio. Yhdistyksen BirdLife-merkin saivat Esa Aalto, Petri Haapala, Seija Rannikko, Annamari Sopanen ja Henri Ukonaho.

JULKAISUTOIMINTA JA TIEDOTTAMINEN

Aureolan numero 38 oli teon alla koko vuoden ja on tätä kirjoitettaessa taitossa. Tulevien vuosikertojen päätoimittajiksi ovat lupautuneet Antti Pöllänen ja Risto Tornberg. Numeroon 38 tuleva lajistokatsaus vuodelta 2016 on lähes valmis.

Tiedonvälitystä hoidettiin yhdistyksen WWW-sivuilla osoitteessa www.pply.fi, Tiira-lehden yhdistyspalstalla, yhdistyksen sähköpostilistalla sekä Facebook-sivulla. Jäsenten antamia haastatteluja ja tekemiä artikkeleita julkaistiin muun muassa Kalevassa, Siikajokilaaksossa, Raahen Seutu -lehdessä (yli 10 artikkelia) ja YLE Oulu -radiossa (ainakin 3 haastattelua).

SUOJELU JA TALKOOT

Vuoden 2018 lopussa suojelutoimikunnan sähköpostilistalle kuului yhteensä 20 jäsentä:

Ari-Pekka Auvinen *(pj)*, Esa Aalto, Petri Haapala, Esa Hohtola, Aija Lehikoinen, Aappo Luukkonen, Arto Niemi, Annamari Markkola, Juha Markkola, Mikko Ojanen, Veli-Matti Pakanen, Antti Pöllänen, Juha Repo, Hanna-Riikka Ruhanen, Taru Suninen, Ville Suorsa, Heli Suurkuukka, Heikki Tuohimaa, Risto Tornberg ja Tuomas Väyrynen.

Aikaisempien vuosien tapaan kaikki hallituksen jäsenet kuuluivat suojelutoimikuntaan. Henkilömuutoksia ei vuoden aikana tapahtunut.

BirdLifen suojelutapaamiseen Orivedellä 17.–18.2. osallistui kolme henkilöä.

Kirjalliset kannanotot (sis. YVA-lausunnot; mielipiteet ja muistutukset ympäristöluvista sekä kaava-asioista; valitukset ja vastaselitykset oikeusasteisiin jne.) tehtiin 6 kpl.

Merkittävin saavutus oli Oulun kaupunginvaltuuston 29.1. tekemä päätös perustaa Sanginjoen ulkometsään luonnonsuojelulain 24 pykälän mukainen noin 1 127 hehtaarin suuruinen luonnonsuojelualue korvauksetta.

Lokakuussa aloitettiin yhdistyksen alueen maakunnallisesti arvokkaiden lintualueiden eli MAALI-tietojen muokkaaminen verkossa julkaistavaksi. Työtä tekee Esa Aalto.

Loukkaantuneiden lintujen hoitorinki toimi aktiivisesti, arviolta 300 yhteydenottoon vastattiin. Pihalintuhoitolassa hoidettiin 65 lintua, joista 83 % voitiin vapauttaa. Rinkiin kuuluvilla muilla jäsenillä oli lisäksi hoidossa n. 20 lintua.

Yhdistys järjesti syksyllä yhdet raivaustalkoot Oulun Oritkarissa 25.11.2019 uhanalaisten lintulajien pesimäpaikan tuntumassa. Talkoissa saatiin 21 hengen voimin koko terminaalin viereinen oja raivattua.

RETKET, OPASTUS JA LINTURALLIT

Retkitoimikunnan puheenjohtajana toimi Tiina Sihto.

Tärkeimmät retki- ja opastustapahtumat (tarkempi kertomus ja kokoonpano liitteessä 5)

- Pihabongauksen opastus rasteilla helmikuussa (yhdessä SLL Oulun kanssa)
- Aamuvirkkujen pyöräretket huhti-toukokuussa
- Möljän sunnuntairetket huhti- toukokuussa + yksi retki syyskuussa
- Raahen Pattijokisuun opastukset huhti-toukokuussa
- Torniopastus Limingan lintukuvafestivaaleissa huhtikuussa

- Tornien taistossa opastusta neljällä tornilla toukokuussa
- Opastukset koululaisille kevään aikana
- Lasten lintukerho koko kevään ja syksyn
- Lasten lintuleiri Siikajoen Tauvossa 19. –21.5. Kolme opasta ja osanottajina 11 6–15-vuotiasta harrastajaa
- Jäsenretki Siikajoen Tauvon lintuasemalle 3.6.
- Suomen luonnon päivänä 26.8. lintuharrastuksen ABC-luento ja lintuopastus Limingan luontokeskuksessa
- Yhteensä retki- ja opastustapahtumiin osallistui Raahen seudulla 1583 ja Oulu–Liminka-alueella 936 linnuista kiinnostunutta.

Rallitoimikunta järjesti perinteiset linturallit ajallaan. Tarkemmat tiedot liitteessä.

BIRDLIFE-TOIMINTA

BirdLife Suomen Tornien taisto käytiin 5.5. PPLY:n alueella kisaan osallistui 27 joukkuetta 15 kunnassa. PPLY I (Lumijoen Sannanlahti) ja PPLY:n + Surnian yhteinen joukkue (PPLY II) Pyhäjoen Parhalahdella sijoittuivat jaetulle kuudennelle sijalle 104 lajilla. Kylmän sään vuoksi PPLY:n alueen tornien sijoitus jäi edellisvuotta heikommaksi.

BirdLife Suomen Pihabongaus-tapahtumaan tammikuun viimeisenä viikonloppuna osallistui PPLY:n alueella 900 pihaa, mikä on yli 100 enemmän kuin 2017. Lajeja kirjattiin 55. Yleisin laji oli talitiainen, mutta sinitiainen ohitti keltasirkun toiseksi runsaimpana lajina.

BirdLife Suomen edustajiston kokoukset järjestettiin 17.–18.3.2018 Maarianhaminassa (paikalla Esa Aalto ja Heli Suurkuukka) ja 17.–18.11.2018 Kokkolassa (Esa Aalto, Heli Suurkuukka, Ari-Pekka Auvinen).

BirdLifen vuoden 2018 lintu oli punasotka. BirdLifen ohjeet vuoden linnusta tiedotettiin jäsenistölle. Lisäksi tiedotettiin paikoista, joista oli viimeisen kymmenen vuoden aikana tiedossa punasotkahavaintoja.

Vuoden aikana havaittiin alueella 6–8 paria sopivissa pesimäympäristöissä. Yhtään varmistettua pesintää ei PPLY:n alueelta raportoitu. Punasotkan kehitystä PPLY:llä kuvaa seuraava Juha Markkolan selvitys Hailuodon punasotkakannan kehityksestä:

”Punasotkan ensipesintä todettiin jo vuonna 1889, kun koko Suomen ensimmäinen oli Ahvenanmaalla vuonna 1867. Merikallion arvio 1910-20-luvulla oli noin 10 paria, ja Törnroosin v. 1956 15-20 paria. Pentti Vikbergin laskema parimäärä v. 1973-1976 oli keskimäärin 19 paria, max. 25 paria. 1980-luvulla parimäärä oli ylimmillään, noin 50 paria, mutta laski vuonna 1992 24:ään. Vuonna 2004 kanta oli enää kolme paria, ja on sen jälkeen käytännössä hävinnyt. Pesintää ei ole varmistettu vuosikausiin.”

YHTEISTOIMINTA MUIDEN JÄRJESTÖJEN KANSSA

Liminganlahden ystävät ry:n hallituksessa toimi PPLY:n edustajana Petri Lampila sekä Heli Suurkuukka. PPLY teki runsaasti yhteistyötä etenkin Oulun luonnonsuojeluyhdistyksen (nyk. SLL Oulu), Pohjois-Pohjanmaan luonnonsuojelupiirin ja Luonto-Liiton Pohjois-Suomen piirin kanssa Sanginjoen ulkometsän suojelun, Oulun Hietasaaren rakentamiseen ja muihin suojelukysymyksiin liittyen ja osallistui Loppulan toiminnan suunnitteluun ja järjestämiseen.

PPLY:n vahvistetut paikallisjaostot olivat: Oulun eteläisen alueen lintuharrastajat, Raahen seudun lintuharrastajat (Surnia), Oulujokilaakson lintuharrastajat (Muhos–Utajärvi), Oulaisten lintuharrastajat, ja Taivalkosken lintuharrastajat. Raahen seutu järjesti Surnian syysrallin.

PPLY teki Metsähallituksen toimeksiannosta suolintulaskentoja.

Uutena yhteistyötahona on Norbottenin lintutieteellinen yhdistys, jonka puheenjohtaja ja sihteeri tekivät lokakuussa vierailun Liminganlahden luontokeskukseen ja Tauvon lintuasemalle Sanskerin retken synnyttämien kontaktien tuloksena. Yhteistyötä on tarkoitus jatkaa paitsi retkeilyn myös suojelun saralla.

TALOUS

Yhdistyksen tulot muodostuivat jäsenmaksuista, veronpalautuksista, avustuksista, konsulttitöistä, havaintojen myynnistä, kuukausikokousten kahvituotoista ja talkootuotoista. BirdLifen avustuksella tehty joulukeräys tuotti yli 2000 euroa yhdistyksen suojelutoimintaan.

Menot koostuivat pääasiassa, suojelu- ja tutkimustoiminnasta, yleisötilaisuuksista, ja yhdistystoiminnan kuluista. Jäsenlehti Aureolan painatus ja sen kulut siirtyivät vuodelle 2019. Taseen loppusumma on 33318,35 euroa ja tilinpäätös on 3764,34 euroa ylijäämäinen.

Yhdistyksellä on rahakeräyslupa v. 2018–2019 hoitoringin ja muun lintusuojelun rahoittamiseen.

TAUVON LINTUASEMA

Siikajoen Tauvon lintuaseman hoidosta vastasivat Matti Tynjälä ja Mikko Ojanen. Toiminta oli edellisvuosia aktiivisempaa: miehitysvuorokausia kertyi 124, joista rengastusvuorokausia 61. Suurimman vastuun miehityksestä kantoivat Matti Tynjälä, Sami Luoma ja Kari Haataja. Perinteinen lasten lintuleiri pidettiin 19.-21.5. Siihen osallistui 11 lasta ja 3 ohjaajaa.

Pisimmät miehitysjaksot olivat 18.5.–11.6., 28.8.–26.9. ja 12.10.–18.10. Kaikkiaan rengastettiin 5536 lintua (1220 keväällä ja 4316 syksyllä) ja kontrolloitiin 547 lintua. Eniten rengastettiin urpiaisia ja pajulintuja. Tarkempi raportti löytyy yhdistyksen verkkosivuilta: http://www.pply.fi/tauvon-lintuaseman-toiminta-2018/

Liitteenä toimikuntien toimintakertomukset vuodelta 2018.

1. Aluerariteettikomitea, ARK
2. Havaintotoimikunta
3. Ohjelmatoimikunta
4. Rallitoimikunta
5. Retkikummitoimikunta
6. Suojelutoimikunta
7. Aureolan toimitusneuvosto
8. Linnustonseurantatoimikunta
9. Lintualuetoimikunta
10. Loukkaantuneiden lintujen hoitorinki

Liite 1.

Pohjois-Pohjanmaan lintutieteellisen yhdistyksen toimikuntien vuosikertomukset vuodelta 2018

1. Aluerariteettikomitea, ARK

Juha Markkola, pj.

Aluerariteettikomitea (ark) käsittelee listan mukaan havainnot harvinaisista lajeista, jotka eivät ole niin harvinaisia (ns. suurharvinaisuudet), että ne käsiteltäisiin valtakunnallisessa rariteettikomiteassa (RK). Listalla on tällä hetkellä 57 lajia tai alalajia, joista 7 siirtyi RK:lta ark:lle vuoden 2018 alusta. Tarkastettavien lista löytyy täältä: http://www.pply.fi/havainnot/arkn-tarkastettavat-lajit/.

Ark:n ja RK:n hyväksyntä on edellytys havainnon julkaisemiselle. Tämän menettelyn tavoitteet ovat:

- Harvinaisuus- ja fenologiahavaintoaineiston laadun säilyttäminen.
- Harvinaisuuksien esiintymiskuvan ja sen muutosten luotettava todentaminen.
- Harvinaisuushavaintoarkiston säilyttäminen ja ylläpito
- Paikallisen havaintoilmoitus- ja määrityskulttuurin parantaminen.

PPLY:n ark:n jäsenet vuonna 2018 olivat Juha Markkola (pj.), Tapani Tapio (siht.), Toni Eskelin, Aija Lehikoinen ja Antti Peuna.

Ark kokoontui kahdesti, 28.3. ja 15.8.2018. Kokouksissa käsiteltiin yhteensä 18 havaintoilmoitusta, jotka hyväksyttiin, yksi näistä Kuusamosta. Kolme RK-havaintoa vuodelta 2017 ja 8 (6 eri yksilöstä) vuodelta 2018 sekä kaksi päivämäärälaajennusta (2015, 2016) lähetettiin RK:lle. Yksi harvinaista ei-ark-lajia koskenut havainto jäi hyväksymättä.

Toni Eskelin ja Juha Markkola osallistuivat rariteettikomitean ja aluerariteettikomiteoiden yhteiskokoukseen Korpilahdella 3.-4.3.2018.

Ark toimitti PPLY:n alueen tiedot Linnut-vuosikirjan 2017 pikkurarikatsaukseen. PPLY:n jäsenistöstä Petri Lampila oli valtakunnallisen rariteettikomitean (RK) jäsen.

2. Havaintotoimikunta

Mikko Ojanen, pj.

Havaintotoimikunnan kokoonpano on Mikko Ojanen pj, Matti Tynjälä siht., jäsenet Tapani Tapio, Heikki Tuohimaa, Ville Suorsa.

Toimikunta piti kaksi kokousta, joissa käsiteltiin havaintojen keräämistä katsaukseen v. 2017, havaintojen keräämisohjeen päivittämistä, ns. arkistolistan vuodelta 2000 päivittämistä, jne. PPLY:n työllistettävä jatkoi Merikallion arkiston fenologisten havaintojen kirjaamista.

3. Ohjelmatoimikunta

Esa Hohtola

Jäsenet: Hanna-Riikka Ruhanen pj, Esa Hohtola.

Kokoukset pidettiin Oulun Linnanmaan kampuksella, toukokuussa kokouspaikkana oli Liminganlahden luontokeskus. Etäseurantamahdollisuus (ConnectPro-yhteydellä) oli kaikissa kokouksissa (epäonnistui yhdessä). Kahvitarjoilu keväällä Annamari Sopasen toimesta ja syksyllä talkoovoimin. Kokouksissa nähtävillä yhdistyksen saamat lintulehdet (A-P Auvinen huolehti).

Kokousten ohjelma varsinaisessa toimintakertomuksessa.

4. Rallitoimikunta

Seija Rannikko, pj.

Rallitoimikunnan kokoonpano vuonna 2018 oli Seija Rannikko (pj), Harry Nyström, Jouni Pursiainen, Petri Lampila Pekka Roine. PPLY:n vuosiohjelmaan 2018 kuului viisi erilaista pinnakisaa sekä PPLY:n ja KPLY:n välinen lokakisa. Näistä tammi- ja kevätrallilla sekä Raahen seudun syysrallilla on vuosikymmenien pituinen historia.

Tammirallin kuntakisan voitti Raahe 75 lajilla ennen Oulua, jonka lajimäärä oli 72. Yksilökisan voittajat ja osallistujamäärät:

- PPLY-sarja: Jaettu 1. sija Jaakko Koistinen ja Jukka Hauru 68 lajia 25 osallistujaa
- Oulu-sarja: Esa Aalto 55 lajia, 14 osallistujaa
- Ekosarja: Esa Aalto 63 lajia, 14 osallistujaa.

PPLY:n kevätralliin osallistui 12 joukkuetta ja 39 harrastajaa. Kisan voitti joukkue Keijukaiset ja autokuski (Tuomas Väyrynen, Heikki Tuohimaa, Jouni Meski, Tuomo Jaakkonen) 160 lajilla.

Hailuodon syysralli 11.8. oli äärimmäisen tasaväkinen kolmen joukkueen päästessä samaan tulokseen 104 lajilla. Mukana oli 6 joukkuetta ja 18 harrastajaa.

Surnian syysralliin käytiin 15.9 erittäin vaikeissa olosuhteissa. Kisan voitti joukkue nimeltään ”Ihmisroskat” (Harri Taavetti, Petri Lampila, Antti Peuna, Toni Uusimäki) lajimäärällä 92. Mukana oli 6 joukkuetta ja 17 harrastajaa.

Lokakisassa PPLY vei voiton KPLY:stä 177–161.

Talviekoralliin 2.12. osallistui 24 harrastajaa. Voiton korjasi Tapani Tapio 35 lajilla.

5. Retkikummitoimikunta

Tiina Sihto, retkikummivastaava

Retkitoimikunnan puheenjohtajana toimi Tiina Sihto. Muina jäseninä toimikuntaan kuuluivat Esa Aalto, Ari-Pekka Auvinen, Petri Haapala, Tuomo Jaakkonen, Hannu Karvonen, Sami Kalliokoski, Annamari Markkola, Juha Markkola, Minna Mikkola, Harry Nyström, Mikko Ojanen, Pekka Roine, Hanna-Riikka Ruhanen, Heli Suurkuukka, Tea Swanljung, Sini Tuoriniemi, Antti Pöllänen, Esa Hohtola. Risto Tornberg, Jukka Hauru, Tero Kotajärvi, Katja Ukonaho sekä Henri Ukonaho.

Jäsenretkien vastaavana toimi Petri Haapala.

Retkivuosi alkoi yhdessä Suomen Luonnonsuojeluliitto-Oulun osaston kanssa yleisölle järjestetyssä Pihabongaustapahtumassa Tuiranpuiston ja Tukkisaaren alueella 28.1. Tapahtumassa kävi arviolta 100 henkilöä. Lintuoppaina retkikummeista olivat Tiina Sihto, Antti Pöllänen sekä Kalle Hellström ja opastus toteutettiin yhdessä OLSY:n toimijoiden kanssa.

Talvi jatkui Eläinten talvi -tapahtuman lintuopastuksella Liminganlahden luontokeskuksessa 3.2. Paikalla kävi n. 300 henkilöä tutustumassa lintuihin Esa Hohtolan johdolla.

Myös Raahen tapahtumat alkoivat vuoden alusta, ja Raahessa oltiin hyvin aktiivisia koko kulunut vuosi. Henri Ukonaho kävi tunnistamassa Raahen kaupungin Luontopajan kanssa Oravan yläasteen pois vietäviä täytettyjä lintuja. Tunnistamisen yhteydessä paikalla keskusteltiin paikallisista lintuasioista ja lintuharrastuksesta yleensä. Raahen Psyykeellä Ukonaho vieraili luontoryhmän kanssa esitellen paikallisten lintujen kuvia ja herätellen keskustelua luonnosta.

Maaliskuussa Ukonaho esitteli esikouluryhmälle paikallisten lintujen kuvia, sekä järjesti Puluvärkki Ice -tapahtumassa lintuaiheisen luontopolun yhdessä Tero Kotajärven ja Jukka Haurun kanssa. Paikalla järjestettiin myös infopiste lintuharrastukseen ja luontoon liittyen. Puluvärkki Ice keräsi yhteensä 500 osallistujaa, joista 250 lapsia. Ukonaho toteutti Pohjois-Pohjanmaan luonnonsuojelupiirin kevätkokouksessa esityksen Raahen linnustosta ja sen omakohtaisesta suojelutyöstä, tilaisuuden kerätessä paikalle 17 henkeä, joista 1 alle 29 vuotias.

Huhtikuussa Henri Ukonaho järjesti muuttolintujen seurantaa Pattijokisuulla, paikalla 15 henkeä. Ympäristökasvatuskin oli Raahessa ahkeraa. Pattijoen Harakkamäen alakoululla Henri kävi tarinoimassa lintukuvien ja sulkien kera linnuista sekä luonnosta 42 oppilaalle sekä kahdelle opettajalle. Katja ja Henri Ukonahon vetämänä Pietarinpolun esikoulun pönttötalkoisiin Pattijoella osallistui 14 lasta ja kaksi aikuista. Tämän lisäksi Henri Ukonaho, Tero Kotajärvi, Jukka Hauru sekä Katja Ukonaho järjestivät pönttötalkoot kampuksella, tempauksen kerätessä 50 osallistujaa, joista 14 alle 29 vuotiasta.

Huhtikuussa aktivoiduttiin linturetkien merkeissä sekä Oulussa, että Raahessa. Kevään etenemistä lintujen tarkkailu- ja kävelyretkien parissa seurattiin Toppilansaaren Pitkämöljällä sekä Raahen Pattijokisuulla. Ensimmäiset retket toteutettiin huhtikuun alussa. Retket jatkuivat joka sunnuntai toukokuun lopulle asti ja yksi retki vielä syyskuun 9, ja Raahessa hieman pidemmällekin. Hienoja hetkiä yleisössä koettiin mm. havaitsemalla kaukaa putken läpi pulmusparvi, joka ilahdutti ihmisiä vielä näyttävällä ylilennolla ja laskeutumalla aivan porukan viereen. 20 – 30 linnun pulmusparvi jarrutti matkalennon yleisön päällä ja sai aikaan rock-konserttimaisen kohahduksen. Muita hienoja havaintoja keväisillä retkillä olivat mm. monille mieleinen laulava hippiäinen, uuttukyyhkyt, rastaat, punarinnat, mustalinnut, tiaiset, tikat, tiklit, merihanhet sekä varpuset.

Oppaina Toppilansaaren pitkällä möljällä keväisillä linturetkillä toimivat Oulussa Esa Hohtola, Antti Pöllänen, Tuomo Jaakkonen, Risto Tornberg, Sini Tuoriniemi, Heli Suurkuukka ja Mikko Ojanen. Osallistujia retkille kertyi noin 185. Raahessa oppaina toimivat Henri Ukonaho sekä Jukka Hauru.

Limingassa tapahtui myös huhtikuun loppupuolella. Liminganlahden lintukuvafestivaalien yhteydessä 20.–21.4. PPLY:n tornioppaana Virkkulassa toimivat Heli Suurkuukka ja Petri Haapala. Lintuja kävi tornista katselemassa noin 250 henkeä.

Aamuretkiä Esa Aallon johdolla pyöräiltiin huhtikuussa 14.4., 19.4. ja 28.4. Osallistujia retkille kertyi yhteensä 16.

Toukokuussa Antti Pöllänen piti 15 henkilön talotoimikunnalle Lintuharrastuksen ABC luennon ravintola Nallikarissa, sekä johdatti talotoimikuntalaiset linturetkelle lähimaastoon.

Myös kevätmuuton tarkkailu aloitettiin. Kevätmuuttoa tarkkailtiin Pattijokisuulla Henri Ukonahon opastuksella. Mukana muuttoa tarkkailemassa oli yhteensä 25 henkilöä, joista alle 29 vuotiaita 3. Ukonaho toteutti myös Raahen Psyykkeelle 11 henkilön opastuksen Pitkäkarin lintutornilla, sekä Harakkamäen ala-asteen linturetken Liminganlahden luontokeskukseen 42 oppilaan sekä 3 opettajan osallistuessa. Vihannin markkinoille Ukonaho järjesti kuvien ja täytettyjen lintujen kanssa infopisteen.

Toukokuu jatkui Raahen suunnalla veteraanimajalla. Henri Ukonaho, Katja Ukonaho sekä Jukka Hauru osallistuivat Mikonkarin veteraanimajalla Olkijoen/Jokelan alakoulujen yhteiseen ulkoilupäivään 160 lapsen/nuoren, sekä 10 aikuisen kanssa. Päivän aikana toimijat järjestivät 3 eri pistettä, joista yhdessä oltiin rannassa kaukoputken ja kiikarien kanssa, toisessa lintuihin pystyi tutustumaan valokuvien avulla sekä kolmannessa oli opas lintutornissa paikalla.

Toukokuun lopussa avattiin myös talkoilla tehty 2,5 kilometrin mittainen luontopolku Luonnonperintösäätiön suojelualueelle Siikajoen Karjonevalla. Ari-Pekka Auvinen veti avajaispäivänä kaksi yleisöretkeä, joihin osallistui yhteensä 16 ihmistä. Syyskuussa Karjonevan luontopolun kiersi Auvisen opastuksella noin 20 Ruukin koulun opettajaa ja muuta henkilökuntaa.

Tornien taistossa lauantaina 5.5. yhdistyksen joukkueet miehittivät neljää tornia, joissa kisasi yhteensä 20 henkeä, lisäksi torneilla vieraili 20 kävijää. Parhaiten kisassa pärjäsivät Lumijoen Sannanlahti ja Pyhäjoen Parhalahti, jotka jakoivat 6. sijan 104 lajilla. Alueemme muut yhdistystornit olivat Iin Hiastinlahti ja Utajärven Ahmasjärvi. Joukkueenjohtajina toimivat Esa Hohtola, Pauli-Pekka Österberg, Pauli Jussila ja Veli-Pekka Honkanen. Kellon Kiviniemessä oli myös yhdistystorni tornien taistossa. Kävijöitä tornissa oli noin 10 henkeä. Joukkueen johtajana toimi Pekka Rahko.

Valtakunnalliseen ”Unelmien liikuntapäivään” osallistuttiin 10.5. opastuksella Hietasaaressa, oppaina Hanna-Riikka Ruhanen ja Esa Hohtola. Paikalla oli yli 20 linnuista kiinnostunutta. Mieliinpainuvimpia havaintoja olivat laulava puukiipijä ja soidinääntä piipittävä pikkutikka.

Myös kouluvierailut aloitettiin keväällä. Huhtikuussa Tiina Sihto veti Lintuharrastuksen ABC luennon Pyhäsalmen yläkoululla 18 oppilaalle ja 4 opettajalle. Kuun lopussa toteutettiin perinteinen lasten lintuleiri. Leiri kokoontui 19.– 21.5. Siikajoen Tauvossa Antti Pölläsen, Annamari Sopasen sekä Pekka Roineen toimiessa ohjaajina. Leiri kokosi paikalle 10 6–15-vuotiasta lintuharrastajaa.

Kesäkuussa Raahen seurakunnan leirikeskuksessa Henri Ukonaho esitteli valokuvia sekä järjesti lintuopastusta yhteensä 45 henkilölle, joista 40 alle 29-vuotiasta, sekä toi lintutietoa Jukka Haurun kanssa seurakunnan nuorten leirille osallistuneille 38 nuorelle sekä 6 aikuiselle. Yhdessä Rannikon 4H sekä Raahen Seudun Luonnonystävät ry:n kanssa Ukonaho ja Hauru järjestivät Lintu ja Luontopäivän Lännen nokalla, johon osallistui 15 lasta/nuorta sekä 5 aikuista. Ukonaho ja Hauru osallistuivat myös Raahen kaupungin nuorisotoimen leiripäivään, johon osallistui 21 henkeä, joista alle 29-vuotiaita 15.

Yhdistyksen kevätretkelle Siikajoen Tauvoon su 3.6. osallistui 17 henkilöä, oppaana toimi Petri Haapala. Retkeläiset tutustuivat rengastaja Sami Luoman johdolla lintuaseman toimintaan, kävivät tornissa ja seurasivat rengastusta. Luonnonsuojelualueen reunassa tarkkailtiin suokukkokoiraiden myöhäisiä turnajaisia, lisäksi piipahdettiin Tauvon kalasataman kioskilla kahvilla ja Varessäikällä.

Kesäkuussa Esa Aalto veti yölaulajaretken, retken kerätessä osallistujia 2.

Elokuussa Liminganlahden luontokeskuksessa Suomen luonnon päivänä Tiina Sihto toteutti Lintuharrastuksen ABC luennon 10 hengelle ja Esa Hohtola toimi tornioppaana kyseisessä tapahtumassa. Tornissa vieraili noin 200 ihmistä.

PPLY:n lasten lintukerho kokoontui kuluneen vuoden aikana 21 kertaa. Jonna Heikkisen vetämässä kerhossa oli kymmenkunta lasta ja retkille osallistui 4-13 lasta ja parhaimmillaan jopa 10 aikuista per retki. Yleisölle avoimia kerhokertoja järjestettiin 2. Kerhossa lintuharrastusta opiskeltiin monin eri tavoin. Kerhossa käytettiin toiminnallisia leikkejä, käytiin läpi lintujen rakenteita, höyhenpuvun väriä, ääninäytteitä, opeteltiin kiikareiden käyttöä, sekä tehtiin hieman luontotaidettakin. Retkiä toteutettiin Pitkämöljälle, Pyykösjärvelle, Ainolan puistoon, Letonniemeen, Liminganlahden luontokeskukseen, Oulun yliopiston eläinmuseoon sekä Linnanmaalle.

Syyskuussa Henri Ukonaho järjesti vielä opastettuja linturetkiä neljänä lauantaina, retkien keräten yhteensä 41 osanottajaa. Syyskuun alussa Raahessa alkoi Raahen retkikummien toimesta pilotti/kokeilu luontoisena lintu/luontokerho Jokelan alakoulun oppilaille. Syksyn aikana kerho koskee 1 ja 2 luokan oppilaita, ja kerhon jatkuessa vuoden vaihteen jälkeen ryhmä koostuu 3-6 luokan oppilaista. Syksyn ryhmässä on ollut 14 innokasta osallistujaa. Lisäksi retkikummit perustivat koulun alueelle oman lintujen ruokintapaikan missä oppilaat saavat käydä seuraamassa siellä kulkevia lintuja. Henri Ukonaho lahjoitti yhdessä Raahen Seudun Luonnonystävien kanssa ottamiaan paikallisia lintuaiheisia valokuvia opetus käyttöön Raahen kouluihin.

Erilaisiin tapahtumiin Raahen retkikummit osallistuivat 14 kertaa ja kokonaismäärä osallistujille retkiin (29 kpl) oli 1583 henkilöä. Tunteja Raahessa tehtiin 84 vapaaehtoisina oppaina.

Oulun ja Limingan alueella erilaiset PPLY:n retki- ja opastustapahtumat kokosivat yhteensä noin 936 osallistujaa ja lisäksi torniopastus Liminganlahden lintukuvafestivaalien yhteydessä noin 250.

6. Suojelutoimikunta

Ari-Pekka Auvinen, pj.

Vuoden 2018 lopussa suojelutoimikunnan sähköpostilistalle kuului yhteensä 20 jäsentä:

Ari-Pekka Auvinen (pj), Esa Aalto, Petri Haapala, Esa Hohtola, Aappo Luukkonen, Arto Niemi, Annamari Markkola, Juha Markkola, Mikko Ojanen, Veli-Matti Pakanen, Antti Pöllänen, Juha Repo, Hanna-Riikka Ruhanen, Erik Saarnio, Ville Suorsa, Heli Suurkuukka, Heikki Tuohimaa, Sini Tuoriniemi, Risto Tornberg ja Tuomas Väyrynen.

Kaikki hallituksen jäsenet kuuluivat suojelutoimikuntaan. Henkilömuutoksia ei vuoden aikana tapahtunut.

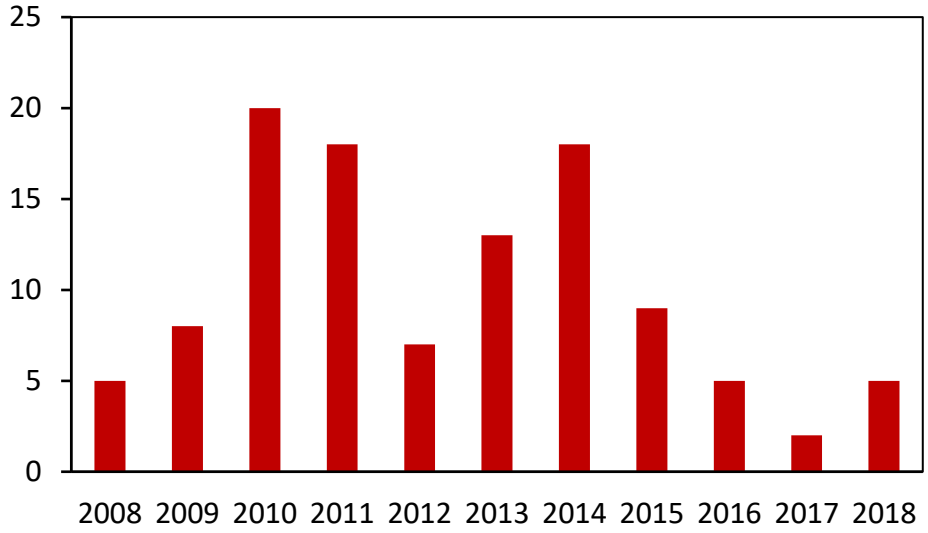

Kuva 1. PPLY:n vuosien 2008–2018 aikana laatimat kirjalliset kannanotot (sis. YVA-lausunnot; mielipiteet ja muistutukset ympäristöluvista sekä kaava-asioista; valitukset ja vastaselitykset oikeusasteisiin jne.)

Lausuntoja ja muita kirjallisia kannanottoja laadittiin vuoden aikana viisi, mikä on enemmän kuin edellisenä vuonna, mutta kaukana kiireisimpien vuosien tasosta (kuva 1). Maaliskuussa PPLY lähetti yhdessä Liminganlahden ystävien ja Lakeuden luonnon kanssa kirjeen Limingan kunnanvaltuutetuille Limingan kunnan matkailun Master Plan -hankkeen Liminganlahden suojelualuetta koskevia suunnitelmia koskien. Osana Master Plan -hanketta Liminka oli julkistanut ylimitoitettuja suunnitelmia Liminganlahden matkailun vetovoimaisuuden lisäämiseksi. Suunnitelmat sisälsivät muun muassa huomattavan korkean näköalatornin, niin kutsutun Tötterön, sekä Natura-alueella rakennettavia riippusiltoja. PPLY:n jäseniä osallistui myös 27.11. Liminganlahden luontokeskuksessa pidettyyn seminaariin, jossa käsiteltiin aikaisempia maltillisempia, mutta edelleen ylimitoitettuja rakennussuunnitelmia.

Heinäkuussa PPLY jätti yhdessä Suomen luonnonsuojeluliiton Pohjois-Pohjanmaan piirin ja Keski-Pohjanmaan lintutieteellisen yhdistyksen kanssa Pohjois-Suomen hallinto-oikeudelle valituksen Pohjanmaan 3. vaihemaakuntakaavasta neljän tuulivoima-alueen osalta.

Lokakuussa PPLY haki valituslupaa korkeimmalta hallinto-oikeudelta koskien Pohjois-Suomen hallinto-oikeuden aiempaa päätöstä, jossa se hylkäsi Hietasaaren asemakaavan ja tonttijaon muutoksesta tehdyn valituksen. Valituslupaa haettiin yhdessä Suomen luonnonsuojeluliiton Oulun yhdistyksen, Oulun Hietasaaren palstaviljelijöiden ja Hietasaaren-Toppilansaaren asukasyhdistyksen kanssa.

Lokakuussa jätettiin myös kannanotto Metsähallituksen Luontopalveluille valtion luonnonsuojelualueiden säädösvalmisteluun liittyen. Kyseessä oli mm. Liminganlahdelle, Hailuotoon ja Haukiputaan ja Iin saaristoon perustettavien suojelualueiden rahoitusmääräykset, joihin PPLY esitti metsästysrajoituksia ja harkittavaksi myös pesimäaikaisia maihinnousukieltoja joillekin saarille. Perustettavien soidensuojelualueiden rahoitusmääräyksiin otettiin kantaa vain yleisesti esittämällä metsästysrauhoitusta laajemmille märille ja rimpisille soille.

Marraskuussa PPLY antoi lausunto Sanginjoen monikäyttömetsän hoito- ja käyttösuunnitelmasta. PPLY näkemyksen mukaan suunnitelman lähtökohdat eivät vastanneet Oulun kaupunginvaltuuston alkuvuonna tekemää päätöstä, jossa suojelun ulkopuolelle jäävän alueen pääasialliseksi käyttömuodoksi asetetaan virkistys ja luonnon monimuotoisuuden vaaliminen.

Vuoden aikana saatiin pari mieltä lämmittävää voittoa pitkään jatkuneista suojelukiistoista. Näistä ehdottomasti merkittävin oli Oulun kaupunginvaltuuston 29.1. tekemä päätös perustaa Sanginjoen ulkometsään luonnonsuojelulain 24 pykälän mukainen noin 1 127 hehtaarin suuruinen luonnonsuojelualue korvauksetta. Loppujen lopuksi päätöksen sinetöinyt äänestys oli varsin selvä: 53 äänesti puolesta, 11 vastaa ja 3 tyhjää. Näin 14 vuoden

uurastus Sanginjoen metsän puolesta toi vähintään hyvin merkittävän erävoiton. Sanginjoki-liike järjesti päätöksen johdosta juhlan Koskelan Walolla 16.2., jossa muun muassa kerrattiin värikään prosessin eri vaiheita. Kaupunginvaltuuston päätöksestä tehtiin kuitenkin suojelun vastustajien taholta neljä valitusta, joiden käsittely on kesken. Näin ollen alueen suojelu ei vieläkään lopullisesti konkretisoitunut, mutta metsä on joka tapauksessa saanut olla hakkuilta rauhassa.

Toinen hyvä tulos saatiin Oulunsalon Salonrannan kaavoituksesta, jossa erittäin uhanalaista sukkessiometsää ja uhanalaisten lintulajien asuttamaa rantaniittyä uhannut asemakaavaehdotus palautui valmisteluun. Uusi asemakaavaehdotus on tulossa nähtäville alkuvuodesta 2019.

Vuoden 2018 aikana PPLY:n jäsenet osallistuivat muun muassa WWF Suomen kiljuhanhityöryhmän (Esa Aalto, Juha Markkola, Arto Niemi, Antti Pöllänen ja Pekka Roine) ja Sanginjoki-liikkeen toimintaan (Esa Aalto, Ari-Pekka Auvinen, Risto Tornberg, Annamari Markkola ja Juha Markkola). Lisäksi yhdistyksen jäsenet osallistuivat uhanalaisten lajien seurantoihin (mm. muuttohaukka – Ari-Pekka Auvinen, Markku Hukkanen, Antti Pöllänen, Sami Timonen, Hannu Tunturi, Erik Saarnio ja Tuomas Väyrynen; maakotka – Antero Autio, Ari-Pekka Auvinen ja Hannu Tunturi; merikotka – Ari-Pekka Auvinen, Markku Hukkanen, Jani Suua ja Henri Ukonaho; valkoselkätikka – Ari-Pekka Auvinen, Tero Kotajärvi, Ilkka Kärkkäinen, Markku Paso ja Henri Ukonaho; etelänsuosirri – Kari Koivula ja Veli-Matti Pakanen; mustapyrstökuiri – Jorma Pessa ja Sami Timonen).

Ari-Pekka Auvinen kuului BirdLife Suomen suojelutoimikuntaan, joka kokoontui kerran 21.11. Auvinen, Hanna-Riika Ruhanen ja Sini Tuoriniemi osallistuivat 17.2. Orivedellä pidettyyn BirdLife Suomen suojelutapaamiseen, joka oli ensimmäinen laatuaan.

Kokouksia ei pidetty vaan toimikunnan asioita käsiteltiin hallituksen kokouksissa sekä sähköpostilistalla suojelu@pply.fi. Suojelutoimikunnan työhön liittyvien loukkaantuneiden lintujen hoitoringin ja lintualuetoimikunnan työstä on omat vuosikertomuksensa.

7. Aureolan toimitusneuvosto

Mikko Ojanen, pj.
Toimitusneuvoston kokoonpano:
Mikko Ojanen pj
Jäsenet:

- Antti Pöllänen, Aureolan 39 päätoimittaja
- Elja Herva
- Esa Hohtola
- Juha Markkola
- Ville Suorsa
- Tapani Tapio
- Risto Tornberg

Kokouksia on pidetty kuusi, kokoontuminen tuntia ennen kuukausikokousta.
Aureola numero 38 oli valmis tammikuussa taitettavaksi. Eri sattumien vuoksi taitto eteni vasta loppuvuodesta. Numeron 39 pt on Antti Pöllänen, ja sen toimittaminen on edennyt kohtalaisesti. Työllistävin osuus, katsaus vuodelta 2016 saatiin liki valmiiksi. Seuraavien kahden numeron päätoimittajat ja teemat ovat olleet keskustelussa.

8. Linnustonseurantatoimikunta

Toimikunnan nimetyt jäsenet olivat vuonna 2018 Esa Aalto (pj), Tuomas Väyrynen, Heli Suurkuukka, Mikko Ojanen, Aija Lehikoinen ja Ari-Pekka Auvinen. Ajankohtaisista lintulaskennoista muistutettiin PPLY:n sähköpostilistalla ja jäsenistöä kannustettiin osallistumaan linnustonseurantaan. Valtakunnallista lintulaskijatapaamista ei vuonna 2018 järjestetty. Yhdistyksen jäsenet jatkoivat lintulaskentareittiensä laskemista edellisvuosien tapaan. Yhdistyksen alueella laskettiin v. 2018 vakiolinjoja 17 kpl ja talvilintuja laskettiin 12 reitillä. Vesilintulaskentaa tehtiin ainakin yhdellä merenrannikon reitillä ja lisäksi sisämaan pisteellä, joiden määrää ei toistaiseksi saada tietoon laji.fi-järjestelmästä. Vuoden 2018 laji oli punasotka. Vuoden lintu -vastaavana toimi Arto Niemi.

Syksyn joutsenlaskentatulokset koottiin ja toimitettiin BirdLifelle.

Lintulaskennat:

Ajankohtaisista lintulaskennoista muistutettiin PPLY:n sähköpostilistalla ja jäsenistöä kannustettiin osallistumaan linnustonseurantaan. Muuta varsinaista toimintaa toimikunnalla ei ollut. Valtakunnallista lintulaskijatapaamista ei vuonna 2018 järjestetty. Yhdistyksen jäsenet jatkoivat lintulaskentareittiensä laskemista edellisvuosien tapaan.

Yhdistyksen alueella laskettiin vakiolinjoja, vesilintulaskentaa ja talvilintuja. Talvilintulaskentoja tehtiin ruokinta-paikkaseurantana ja reittilaskentoina (talvi, kevät, syys) 16, 11 ja 14 reitillä. Tarkempia tietoja muiden laskentojen määristä ei ollut vielä saatavilla Luonnontieteellisen keskusmuseon tietojärjestelmäuudistusten vuoksi.

19.-20.5. PPLY järjesti lintulaskijakurssin, jossa opettajina olivat Esa Aalto (vesilintulaskenta) ja Ari Rajasärkkä (linjalaskenta).

9. Lintualuetoimikunta (sis. ent. MAALI-toimikunta):

Lintualuetoimikunta koordinoi valtakunnallisten IBA-alueiden laskentoja yhdistyksen alueella sekä vastaa Maakunnallisesti tärkeiden lintualueiden (MAALI) valinnasta ja MAALI-hankkeen raportoinnista. Toimikunnan puheenjohtajana toimi Heli Suurkuukka. Toimikunnan muut jäsenet ovat Ari-Pekka Auvinen, Esa Aalto, Petri Haapala, Arto Niemi, Sini Tuoriniemi, Juha Repo ja Hanna-Riikka Ruhanen. Toimikunnan viestintä hoidetaan pääosin sähköpostilistan (maali@pply.fi) kautta.

Toimikunta ei kokoontunut kokonaisuudessaan vuonna 2018 kertaakaan, mutta lokakuussa järjestettiin työkokous maakunnallisesti arvokkaiden lintualueiden eli MAALI-tietojen verkkojulkaisun aloittamiseksi. Työtä teki Esa Aalto ja maakunnallisesti tärkeiden lintusoiden rajaukset ja kohdekuvaukset saatiin valmiiksi. Valittujen kohteiden GIS-rajauksia toimitettiin pyynnöstä Finavialle sekä Enviner Oy:lle. Finavia tekee selvitystä lintu- ja muista eläin-riskeistä lentoasemien läheisyydessä ja Enviner Oy tuulivoimarakentamisen ympäristövaikutusten arviointia.

10. Loukkaantuneiden lintujen hoitorinki

Ari-Pekka Auvinen

Loukkaantuneiden lintujen hoitoringin toimintaan osallistuivat vuoden aikana:
Esa Aalto (Oulu),
Antero Autio (Siikalatva),
Ari-Pekka Auvinen (Oulu),
Petri Haapala (Oulu),
Esa Hohtola (Oulu),
Reijo Jussilainen (Nivala)
Sami Kalliokoski (Vihanti),
Juha Markkola (Hailuoto),
Iiris Poukkanen (Hailuoto),
Pauliina Rautio (Oulu),
Erik Saarnio (Muhos),
Jani Suua (Taivalkoski),
Heikki Tuohimaa (Raahen seutu),
Tanja Tuomikoski (Oulu, jäi pois vuoden aikana) ja
Henri Ukonaho (Raahe)

Lisäksi hoitoringin sähköpostilistalle loukkaantuneet@pply.fi kuuluivat neuvonantajina intendentti Mari Heikkilä (Ranua Zoo), tutkija Marja Isomursu (EVIRA), Heli Suurkuukka, Reijo Kylmänen, Risto Tornberg sekä eläinlääkäri

Jarmo Hämäläinen (Raahen kaupunki). Oulun kaupungineläinlääkäri Jussi Virta muutti vuoden aikana Helsinkiin ja jäi pois toiminnasta.

Kahdeksatta vuottaan toimineen loukkaantuneiden lintujen hoitoringin vuosi 2018 oli joka kuinkin yhtä vilkas kuin edellinen. Tarkkaa kirjanpitoa puheluista ja viesteistä ei edelleenkään pidetty, mutta niitä saattoi tulla vuoden aikana jo lähemmäs 300. Suurin osa yhteydenotoista tulee tätä nykyä suoraan hoitorinkiläisille, mutta parikymmentä puhelua/tehtävää saatiin myös poliisin kautta. Hätäkeskuksen välittämät tehtävät ovat loppuneet lähes kokonaan.

PPLY:llä on 31.12.2019 saakka voimassa oleva Oulun poliisilaitoksen myöntämä rahankeräyslupa. Vuoden aikana lahjoituksia kertyi 720 euroa, joista 530 euroa oli osoitettu Pattijoen eläinhoitolalle. Kertyneistä varoista korvattiin jonkin verran hoitolintuihin liittyneitä kuluja; ruokaa, tarvikkeita ja ajokilometrejä. Lintuja hoidettiin etupäässä Pihalinnun hoitolassa Oulun Huonesuolla Pauliina Raution kodin yhteydessä sekä Pattijoen eläinhoitolassa Henri ja Katja Ukonahon kotona.

Vuoden varrelta

Pihalinnun hoitolan vuoden ensimmäinen asiakas oli Oulun Rajahaudasta 10.1. heikkokuntoisena löytynyt nuori koirasfasaani, joka vapautettiin 11 päivän hoidon jälkeen löytöpaikalle. Sille kävi kuitenkin kuten monelle fasaanille Suomen talvessa käy. Löytöpaikan naapuri näki muutaman päivän päästä kanahaukan syömässä rengastettua fasaanikoirasta.

Talvi oli verrattain ankara ja luminen vielä huhtikuun alkuun saakka. Kuitenkaan nälkiintyneitä pöllöjä ei tullut hoitoon. Myyräkannat olivat kääntymässä nousuun ja joillakin puimatta jääneille pelloilla peltomyyriä oli jo paljonkin. Helmikuun lopussa Petri Haapala haki Pihalinnun hoitolaan Oulun Heinäpään palloilukeskuksen reunaverkkoon takertuneen toisen kalenterivuoden naarashuuhkajan (kuva 1). Tammikuussa Pattijoen Perälästä hoitoon päätyi kanalaan hyökännyt ja kukon tappanut kolmannen kalenterivuoden naaraskanahaukka. Haukka söi kukon loppuun Pattijoen eläinhoitolassa ja pääsi takaisin oletetulle reviirilleen.

Kuva 1. Oululaisen jalkapallolegenda Janne Hietsu Hietasen mukaan Hietsuksi nimetty huukaja vapautettiin viikon hoidon jälkeen löytöpaikalle. Kuva: Ari-Pekka Auvinen.

Maalis–huhtikuu oli harvinaisen hiljainen. Kiimingin Alakylästä heikkokuntoisena 26.4. löytyneelle kuoville oli vielä vaikeuksia löytää lumetonta peltoa vapautuspaikaksi, mutta toukokuun toisella viikolla lämmintä olikin jo yli 25 astetta. Toukokuussa hoidossa kävi muun muassa Muhoksen Viskaalinmäen takana ikkunaan lentänyt vanha helmipöllökoiras sekä Oulun Rotuaarilta löytynyt jalkansa loukannut pulunpoikanen.

Orpoja merihanhen poikasia tuli Pihalinnun hoitolaan touko–kesäkuun vaihteessa yhteensä seitsemän. Näistä viisi kuului samaan poikueeseen, jonka emo jäi ilmeisesti liikenteen uhriksi Haukiputaan ja Iin rajalta. Pattijoen hoitolassa merihanhen poikasia kävi hoidossa neljä, mutta niiden mystisten katoamisten todennäköiseksi syyksi paljastui kulkukissa.

Viime vuoden tapaan hanhenpoikaset kasvoivat Pihalinnun hoitolassa reilun kuukauden, jonka jälkeen ne vapautettiin 6.7. Siikajoen Karjonevalle ja Oulujärvelle Vaalan Jaalankaan. Tänä vuonna vapautuspaikoiksi valittiin sisämaan kohteita, joilla merihanhea ei saa metsästää. Vuonna 2017 Hailuotoon vapautetusta kymmenestä poikasesta ainakin neljä kuoli metsästäjän luotiin. Siikajoen poikaset pysyivät yhtä lähimmän talon pihalle suuntautunutta retkeä lukuun ottamatta lentokykyisiksi saakka Karjonevalla. Elokuun lopun jälkeen niiden kohtalosta ei ole tietoa (kuva 2).

Jouni Ruuskasen mökkirantaan Jaalankaan vapautetut neljä hanhea eivät sen sijaan viihtyneet järvellä, vaan tulivat toistuvasti takaisin mökin pihaan. Lopulta Jouni siirsi ne Paltaselän Hoikkasaareen yli kahden kilometrin päähän lähimmästä rannasta, jossa ne pysyivät mökkiläisten ilona lentokykyisiksi saakka. Yksi poikasista löytyi tuntemattomasta syystä kuolleena 24.8. Paltamon Hilaniemestä. Loput kolme kaverusta viettivät aikaansa Paltamon golfkentällä aina pakkasten tuloon saakka. Yhden 2017 Hailuotoon vapautetun merihanhen rengas löytyi 17.11. Pohjois-Puolasta, joten ainakin tämä yksilö oli muuttanut villien merihanhien mukana talveksi Itämeren eteläpuolelle.

Kuva 2. Kolme merihanhen orpopoikasta varttui lentokykyisiksi Siikajoen Karjonevalla. Kuva: Ari-Pekka Auvinen.

Kesä oli poikkeuksellisen lämmin, heinäkuussa jopa kuuma. Pesästä tippuneita tervapääskyn poikasia löytyi ympäri Suomen ennätysmäärin. Pihalinnun hoitolassa hoidettiin Pauliina Raution ja Ari-Pekka Auvisen toimesta 26 poikasta ja kaksi aikuista lintua. Näistä molemmat aikuiset linnut ja 22 poikasta selvisi lentoon. Pattijoella tervapääskyn poikasia oli hoidossa kolme, joista kaksi selviytyi lentoon ja yksi menehtyi.

Loppukesä oli tavalliseen tapaan kiireinen. Pihalinnun hoitolassa kävivät muun muassa Oulunsalosta löytynyt järripeippo, Kellon Kiviniemestä hoitoon haettu lentokyvytön nuolihaukan poikanen (kansikuva) sekä Reijo Kylmäsen hoteissa ensimmäiset kolme vuorokautta toipunut, Siikalatvan Jokikylästä lietteeseen tahriutuneena löytynyt nuori suopöllö. Siikajoen Hirvasperältä kiinni juostu yksin jäänyt nuori kurki kuoli Pattijoen eläinhoitolassa seuraavana päivänä. Eviran kuolinsyytutkimuksessa sen suolistosta löydettiin suuri määrä suolinkaisia. Pattijoella vierailivat hoidettavana myös kissan kynsiin jäänyt taivaanvuohi ja tuntemattomasta syystä heikentynyt nuori meriharakka. Molemmat selvisivät takaisin luontoon. Elokuun puolivälissä siirrettiin teollisuusrakennuksen seinustalla ollut kuikka Oulun Ruskosta Kempeleenlahdelle (kuva 3).

Kuva 3. Oulun Ruskosta teollisuusrakennuksen seinustalta 14.8. löytynyt kuikka oli mahdollisesti törmännyt kännykkämaston haruksiin. Kuva: Ari-Pekka Auvinen.

Mitään poikkeuksellista ei loppukesässä–alkusyksyssä ollut, jollei sellaisena voida pitää nuorten kanahaukkojen suurehkoa määrää: Pihalinnun hoitolassa niitä kävi neljä ja Pattijoella yksi. Lisäksi Jani Suua haki Ranuan eläintarhaan hoidettavaksi nuoren kanahaukkanaaraan, joka oli törmännyt ikkunaan Pudasjärvellä. Lintu kuntoutui ja voitiin vapauttaa elokuun lopussa löytöpaikalle. Kanahaukoista saatiin myös rengaslöytö: Martinniemestä 1.9. löytynyt ja kuusi päivää Pihalinnun hoitolassa ollut haukkanaaras löytyi kuolleena 28.1.2019 Oulun Parkkisenkankaalta. Tämä oli jälleen yksi osoitus siitä, että hoidossa ollut lintu on pärjännyt luonnossa – vaikkakin koki lopulta nuorille kanahaukoille tavallisen keskitalven kohtalon. Syksyn kanahaukkasummaan voidaan lisätä vielä Siikajoella katkenneen siiven vuoksi lopetettu yksilö sekä Iissä Ikkunasta kesämökin sisälle päätynyt nuori koiras, jonka poliisit saivat vapautettua.

Syys–lokakuussa vaeltavia helmipöllöjä päätyi hoitoon vain yksi. Loppusyksyllä sen sijaan tuli totuttuun tapaa paljon ilmoituksia laulujoutsenista. Pihalinnun hoitolassa niistä kävi kaksi, jotka molemmat menehtyivät; niistä toisella oli vaikea sääriluun murtuma ja toinen jouduttiin lopettamaan, kun sen siipi vääntyi hoidon aikana luonnottomaan asentoon. Nuoria sepelkyyhkyjä kävi hoidossa Oulussa kaksi ja Pattijoella yksi. Kaikki voitiin vapauttaa hoitojakson jälkeen.

Vuoden lopulla saatiin ilahduttava tieto edellisenä syksynä yli kuukauden hoidossa olleesta nuoresta maakotkanaarasta. Timo Ahosalmi oli kuvannut sen kotkaruokinnalla Utajärvellä useana päivänä maaliskuussa. Tästä Muiriksi nimetystä maakotkasta oli juttu BirdLife-lehden vuoden 2018 ensimmäisessä numerossa ja toinen juttu Utajärven kontrollista numerossa 1/2019.

Uutiskynnyksen ylitti Siikajoen Ruukinkoskeen joulun alla ilmestynyt merihanhi, jota epäiltiin aluksi yhdeksi Karjonevalle vapautetuista orpopoikasista. Myöhemmin kuitenkin huomattiin, että rengas linnun jalassa olikin musta nippuside, ja näin hanhi paljastui Limingan kukka- ja eläinpuisto Escurialista karanneeksi tarhalinnuksi. Hanhesta oli juttu paikallislehti Siikajokilaaksossa. Samassa jutussa kerrottiin myös laulujoutsenesta, jonka Henri Ukonaho ja Ari-Pekka Auvinen ottivat kiinni Siikajoen Vuolunojalta 30.12. ja toivat hanhelle kaveriksi Ruukinkoskeen.

Ari-Pekka Auvinen oli Yle Pohjois-Suomen radiohaastattelussa hoitolintutoiminnasta 2.10. ja piti PPLY:n hoitoringistä esitelmän BirdLife Suomen suojelutapaamisessa Orivedellä 17.2. sekä edustajiston kokouksessa Kokkolassa 17.11. Henri Ukonahoa haastateltiin Radio Pookiin 16.4., jonka lisäksi Raahen Seudussa oli hoitolintuaiheiset jutut 10.8. ja 9.11.

Pihalinnun hoitola

Pihalinnun lintuhoitolassa Pauliina Raution ja Ari-Pekka Auvisen kotona hoidossa kävi yhteensä 65 yksilöä 20 eri lajista (taulukko 1). Hoitotulos oli poikkeuksellisen korkea: 83 % linnuista voitiin palauttaa takaisin luontoon. Onnistumisprosenttia nosti merihanhen- ja tervepääskynpoikasten suuri osuus.

Taulukko 1. Pihalinnun lintuhoitolassa vuonna 2018 hoidetut linnut kohtaloineen.

Laji	Hoitolintuja yhteensä	Vapautettu	Eläintarhaan	Kuoli tai lopetettiin
Merimetso	1	1	0	0
Laulujoutsen	2	0	0	2
Merihanhi	7	0	0	7
Sinisorsa	1	1	0	0
Varpushaukka	1	0	0	1
Kanahaukka	4	3	0	1
Nuolihaukka	1	1	0	0
Fasaani	1	1	0	0
Harmaalokki	1	1	0	0
Kesykyyhky	7	6	0	1
Sepelkyyhky	2	2	0	0
Helmipöllö	2	2	0	0
Suopöllö	1	1	0	0
Huuhkaja	1	1	0	0
Käki	1	1	0	0
Tervapääsky	28	24	0	4
Harakka	1	0	0	1
Närhi	1	1	0	0
Korppi	1	0	0	1
Järripeippo	1	0	0	1
Yhteensä (osuus)	**65**	**54 (83 %)**	**0 (0 %)**	**11 (17 %)**